

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 340

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 48
v inozemstvu 60

SLOVENE C

Cene inseratov:
Enostolna petstna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izjaha vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredniški telefon 50, upravniška 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.363, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Ameriški vzgled.

Socialno vprašanje je pereče in ne-
šteto mislecev si prizadeva, kako bi je re-
šili ali vsaj njegove ostrine do znosnosti
milili. Tudi »Slovenski Narod« je začutil v
sebi žilico, da proda svoj recept, ki sestoji
v »najpopolnejši kooperaciji delavstva z
delodajavstvom pri delovnem procesu.« Za
vzglede navaja »Narodov« članek Združene
države severne Amerike.

»Narodov« članek pa tisto »najpopol-
nejšo kooperacijo pri delovnem procesu« v
Ameriki ali ne pozna ali pa namenoma za-
molčuje njene bistvene poteze, navajajoč
samo razne zdravstvene, dobrodelne in
prosvetne naprave, ki jih ta ali oni ame-
riški milijarder gradi za svoje delavce.

Upton Sinclair, eden najboljših pozna-
valcev sodobnega kapitalističnega produk-
cijskega procesa, obenem Amerikanec, mož,
ki ima torej pred očmi prav posebno raz-
mere v svoji domovini, nam ta proces čisto
drugače slika. Obenem pa nam je ta duho-
viti pisatelj podal točno karakteristiko
moderne velekapiitalizma, ki se sklada
popolnoma z ono, ki so nam jo podali Som-
bart, Weber, Simmel, dr. Aleš Ušeničnik
v svojih delih in razpravah in drugi. Tudi
njegova etična ocena tega sistema se
docela vjema z ono teh mislecev.

Od vseh poslancev ameriške repre-
zentančne zbornice in senata, pravi Sin-
clair, je najmanj 80 odstotkov ali naravnost
v službi kapitalizma ali pa neposredno v
njegovi oblasti. Nad polovico angleškega
parlamenta je včlanjeno v »Federacijo bri-
tanske industrije.« To velja za parlamente
vseh velikih držav Evrope. Ta pojav je naj-
jasnejši znak, da je danes ves »demokra-
tični« parlamentarni in upravni aparat go-
lo orodje v rokah organiziranega veka-
pitala. Isto mojstrsko slika znani Oswald
Spengler v 2. delu svojega »Propadanja za-
pada«.

Današnji kapitalizem je kvantitativno
vse kaj drugega nego oni 18. stoletja, kjer
je posamezni podjetnik najel s polja neza-
dovoljne najemnike ali kmetijske delavce
(Sinclair ima pred očmi anglosaksonske
razmere) in potem pobral diferenco med
plačo in prodajno ceno izdelanega produk-
ta kot svoj profit in osebno vodil svojo to-
varno, kjer se je delalo še s primitivnim
orodjem. Danes predstavlja vsa industrija
nekoliko ogromnih trustov, ki so vrh tega še
medseboj zvezani. Tak trust poseduje sto-
tine tovarn s stotisočimi delavci. Jekleni
trust n. pr. ima pa v svoji posesti tudi vse
vire sirovin, nad katerimi ima monopol po
celem svetu. V njegovi posesti so cela bro-
dovja in železnice, ki sirovine prevažajo,
obenem pa banke, ki z denarjem cele druž-
be njegova podjetja finansirajo. Trust pa je
pokupil celo šumo časopisov, kateri, če je
treba, začno agitacijo za kakšno vojaško
ekspedicijo ali celo za svetovno vojsko, da
se trustu zagotovo izvori sirovin in odje-
malna tržišča za izdelano blago. Skupaj z
jeklenim trustom, so lesni, bakreni, premo-
govni in petrolejski trust danes gospodarji
vseh držav v Evropi in Ameriki. Vsak dr-
žavnik je hote ali ne hote njihov usluž-
benec.

Kakšen je sistem »kooperacije med
kapitalom in delom v Ameriki«, ki ga »Na-
rod« stavlja svetu za vzor? Poslušajmo!
Človek, oziroma njegova delovna moč je
prosto blago, ki se kupuje in prodaja. Vse
delavstvo ni nič drugega nego masa pro-
dukcijskih »sredstev« zraven drugih. Ta
proces je čisto neoseben; človek kot mo-
ralno bitje ne pomeni nič, zakoni moralnih
odnošajev med človekom in sočlovekom
za kapitalizem vobče ne obstojajo. Podjet-
nik in delavec se niti ne poznata. V ame-
riških velikih industrijah se tekoma enega
leta 90 odstotkov delavstva nastavlja in zo-
pet odpušča. Ljudje delajo v skupinah
(truppih), kjer en posebno za to plačani
delavec daje tempo, kateremu drugi meha-
nično sledijo. To priganjanje ima namen
izčrpati iz človeka najvišjo količino njego-
ve delovne sile. V jekleni industriji delajo
tako ljudje drug za drugim šest dni po 12
ur dnevno in potem končajo s štirindvaj-
seturnim dnevom. Kjer je delavni čas kraj-
ši, so pa metode priganjanja tem intenziv-
nejše. S štiridesetimi leti so ti ljudje vsi iz-
črpani, kolikor se jih ne ponesreči. Zato
predelavci izbirajo samo mlajše in najsil-

nejše; človeka preko 40 ali 45 let pa sploh
ne nastavijo. Razne delavske kolonije so
pravzaprav le hiralnice ljudi, ki rapidno
propadajo.

Kaj pa delavstvo? To nima vsled tega
do svojega dela pravzaprav nobenega mo-
ralnega odnosa. Nadvrednost njihove pro-
dukcije se, kakor sami dan na dan opazu-
jejo, uporablja za blazno zapravljjanje, ozl-
roma se kopiči v ogromne profite, s kateri-
mi se zopet le povečuje blagostanje njiho-
vih delodajavcev. Cela bogata Amerika dan-
es naravnost blazni, ker že ne ve, kako bi
denar, ki ga je celo morje, zapravila. Cela
velikost plešejo kot nora; ženske toalete
so razkošnejše kakor so bile za časa rim-
skih cesarjev; razveseljevalni lokali so me-
sto najbolj divjega in brezsravnega uživa-
nja; zakoni se ločujejo kakor se loči grah
od graha; družinskega življenja sploh ni;
kdor pa je vsega že sit, si počene kroglo v
glavo.

Kakšno naj je delavstvo, ki živi v ta-
ki atmosferi fizičnega dela in moralnega
razkroja? Nakopičeni po »slumih«, delav-
skih predmestjih, so izgubili vse spoštova-
nje do narave in do nadnaravnih sil; so
materialisti in mislijo kakor mašine; po-
znajo le odnos med vzrokom in učinkom in
tako tudi delajo, ko se organizirajo. To je
iz njih ustvaril kapitalizem. So brez vere,
brez sentimentalnosti, neusmiljeni, kakor
njihovi gospodarji. Njihove organizacije so
bojne, njihov cilj je dobiti v last produkcij-
ska sredstva in s tem oboroženega »bur-
žuja« uničiti kakor žival. Kapitalist se zo-
per to miselnost ne more pritožiti, kajti to
je ista miselnost, ki je privedla do zasuz-
njenja milijard svobodnih Bogu podobnih
ljudi po celem svetu.

Zdaj naj pa kdo premisli, ali je mogo-
ča tista »kooperacija med modernim
velekapiitalizmom, kakršen je, in delav-
stvom«, o kateri piše »Slovenski Narod«?

Borba radikalov za oblast.

SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO V DRŽAVI — RADIKALI ISČEJO NOVIH KOM-
BINACIJ. — PAŠIČEV NIMB BLEDI.

Belgrad, 27. februarja. (Izv.) Vlada je
na današnji svoji seji razpravljala o notra-
nje-politični situaciji. Poročila, ki jih do-
biva iz notranjosti, niso zadovoljiva. V ljud-
stvu je vsepovsod vedno večje nezadovolj-
stvo. Posebno je to nezadovoljstvo napredo-
valo v Srbiji, kjer je opozicija dobro izra-
bila turško-radikalno zvezo za agitacijo pro-
ti režimu. Proti tej zvezi se dvigajo vsepo-
sod protesti. S to kuratelo Turkov, ki ne-
prestano naravnost nesramno izkoriščajo
svoj položaj, pa ni nezadovoljno samo pre-
bivalstvo v notranjosti države, temveč je
skrajno nezaupno napram taki vladni ve-
čini tudi inozemstvo.

V parlamentarnih krogih se veliko go-
vori o diskreditiranju naše države v tujini,
katerega posledice se vedno bolj kažejo,
katerih ena je brez dvoma odklonitev poso-
bila srbski industriji s strani tujih kapita-
listov, ki so brez nadaljnega odbili vladne
garancije. Sploh se na vseh poljih kažejo
in vidijo pogubonosne posledice Pašičeve
politike in radikalni poslanci izjavljajo, da

bodo v kratkem na njihovo mesto stopili
drugi močje. Prav zelo se radikalni intere-
sirajo za opozicijski blok. Tudi s te stra-
ni ne dobivajo zase ugodnih vesti in infor-
macij. Pojavljajo se tudi nove kombinacije
konzervativne vlade brez Pašiča. Druga
kombinacija: Ponovna radikalno voliv-
na vlada. Tretja pa: nova pogajanja z dru-
gimi strankami za koalicio. Vse te kombi-
nacije so sprožili radikalni, vendar so brez
vsake podlage, kajti razen nekaj znanih
korupcionistov, je ni stranke, ki bi se spu-
stila v pogajanja s Pašičem, ki še nikdar
ni držal dane besede. Glede volivne vlade
pa to pot tudi ne bo tako lahko in kakor
rečeno, radikalom se niti najmanj ne ljubi
na volitve.

Vse to so pretresali na današnji seji.
Baje je moral Pašić pogoltniti marsikako
očitanje s strani nekaterih članov vlade.
Vsekakor pa je gotovo, da je boj proti Pa-
šiču med radikali danes ostrejši kakor kdaj
prej, kajti vlade ne bodo radikalni pustili
iz rok, četudi bo moral Pašić pasti.

Narodna skupščina.

PRORAČUN V NAČELU SPREJET.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Danes je v
načelu sprejet proračun za leto 1924—1925
z neznosnimi bremenami in krutimi krivicami
za prečansko ljudstvo. Za ta proračun so
glasovali radikalni in Turki, vsekakor druž-
ba, ki je vredna svojega dela. Nemci so po
svojem govorniku sicer izjavili, da bodo
glasovali proti, ali pri glasovanju so raje
zapustili dvorano. Glasovanje se je izvršilo
danes dopoldne. Govoril je samo zastopnik
vladne večine Boža Maksimović, ki je
odklonil vse predloge opozicije, dočim se
finančni minister ni javil k besedi.

Po govoru Maksimovića se je prešlo na
pomensko glasovanje. Glasovanje je bilo
sledenče: 116 glasov za, proti 61. Proti so
glasovali: Jugoslovanski klub, Jug. muslim.
klub in demokrati. Prihodnja seja jutri. Na
dnevnom redu je interpelacija demokratov
o zlorabah v bolnicah v Čačku v Srbiji.
Nato prične debata o proračunih posamez-
nih ministrov. Ta debata bo vsekakor tra-
jala najmanj do 15. marca, nakar naj bi po
vladinih načrtih nastopile parlamentarne
počitnice, ki so za radikale zelo potrebne,
ker so morali biti dosedaj stalno vsi v Bel-
gradu, dočim so se opozicijski poslanci
vendarle nekoliko lažje pokazali med
ljudstvom.

Zahteva po davčnih knjižicah.

Belgrad, 27. februarja. (Izv.) Poslanec
dr. Holn je danes vložil na finančne-
ga ministra Stojadinovića sledeče vpraša-
nje: Davčni obvezanost v Sloveniji in tudi
po drugih pokrajinah so že večkrat zahte-
vali in vztrajno zahtevajo, da se jim daje
davčne knjižice, v katere naj se vnaprej
vpiše vrsta davka, vsota predpisanega dav-
ka in tudi potrdilo o vplačanih davčnih
vsotah. Taka zahteva je upravičena iz raz-
logov, ker je zavladal po nekaterih krajih
velik nered, kar se tiče vplačevanja dav-
kov. Davčnim obvezancem se pošiljajo če-

ki, na katerih se predpisujejo vsote, dosti-
krat pa ni dostavljena označba, kak davek
se iztirjava, koliko se plača davka, kake
vrste je in koliko se je že plačalo. Tako
davkoplačevalci popolnoma izgubljajo vpo-
gled črez predpisane davčne vsote ter so
docela izročeni uradnikom na milost in ne-
milost. Četudi je finančni delegat za Slove-
nijo na mojo ponovno zahtevo odredil, da
morajo davčni uradniki davkoplačevalcem
dati na razpolago davčne knjižice ter v njih
zabeležiti predpisane in že vplačane dav-
ne vsote, so nekateri uradniki v gotovih
slučajih zahteve poedinih davčnih obvezan-
cev to brezobzirno, nekateri celo drzno in
odurno odklonili. Zato vprašam ministra
financ, ali je voljan odrediti, da se takoj
vpeljejo davčne knjižice, v katere se za na-
prej morajo zapisati davčno odmerjene vsote
z natančnimi označili davčne vrste, ka-
kor tudi potrdila o vplačanih davčnih
vsotah.

Trgovinska pogajanja.

Jadranski tarifi in vprašanje tranzita.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Danes se je
vršila prva seja tretje sekcije delegacije za
sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo, ki
je, kakor javljeno, razpravljala o vseh pro-
metnih vprašanjih. Z naše strani so seji
prisostvovali dr. Rybač, iz ministrstva za
promet pomočnik ministra Avramović, De-
rocco, Banić. S strani Italijanov predsednik
delegacije Brocchi, dalje Belli, Ferroni in
Carlucci. V imenu ministra za promet je
pomočnik Avramović pozdravil italijanske
delegat in ponudil predsedništvo Italija-
nom. Nato je Italijan Brocchi v daljšem go-
voru obrazložil program. Ta program je
obstojal predvsem v tem, da bo sekcija iz-
delala jadranski tarif. Nadalje da bo pri-
nesel sklepe o vseh vprašanih tranzitnega
prometa, da bo sklenil železniško konven-
cijo s posebnim ozirom na obmejni promet
in končno da bo reguliral vsa vprašanja, ki
so v zvezi z novim položajem Reke.

Takoj nato se je prešlo na razpravo o
vprašanih tranzita. Italijani so predložili

tri projekte, ki so v zvezi s konvencijami
južne železnice. Z ozirom na to, da morejo
te italijanske predloge naši delegati hitre-
je proučiti, se je seja prekinila. Prihodnja
seja je napovedana za jutrišnji dan.

DR. KOROŠEC V ZAGREBU.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) Jutri zjutraj
pride v Zagreb g. dr. Korošec. Ob 11.
se sestane dr. Korošec s predsedništvom
HRSS, da ga obvesti o končnem rezultatu
razgovorov z opozicijskimi strankami v
Belgradu.

PRED ODLOČITVJO HRSS O OPOZICI- JONALNEM BLOKU.

Zagreb, 27. februarja. (Izv.) Po se-
stanku dr. Korošca s predsednikom HRSS,
se sestane glavni odbor HRSS, ki bo pretre-
sal o opozicijskem bloku in to predlo-
žil plenumu stranke v nedeljo.

MAKEDONSKO VPRAŠANJE.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Čim so se po-
kazale vesti o nekaterih nemirih v Bolga-
riji kot neresnične, so začele po Belgradu
krožiti vesti o nekih pripravah makedon-
stvujuših za velike pomladanske akcije.
Te akcije na spomlad se pojavljajo stalno
vsako zimo, vsako pomlad, pa akcije »ma-
kedonstvujuših« na jesen. Vendar je za-
nimivo, da vedo o teh pripravah tudi na
najmerodajnejših mestih, kjer izjavljajo, da
namerava Bolgarija spravi vprašanje Ma-
kedonije pred mednarodni forum in da so
si v to svrhu že zagotovili pomoč Angležev.
Merodajni krogi izjavljajo, da o kaki spre-
membi glede posesti Makedonije ne more
biti pod nobenim pogojem govora razen v
slučaju vojske.

Prvi vlak na Reko.

Sušak, 27. febr. (Izv.) Predaja Zame-
ta, Pehlina, Podgorice in ostalih v zaledju
Reke se nahajajočih krajev, se dosedaj še
ni izvršila. Izvlečena je meja severovrho-
dno od Drenove. Službena predaja na-
šim oblastem se izvrši jutri. Danes popol-
dne je odšel na vzporedni postaji v Sušaka
prvi vlak na Reko. S tem je bil službeno
otvorjen promet. Na njem so se vozili pred-
stavniki naših in italijanskih uradov, člani
naše in italijanske komisije.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) 28. februarja se
vzpovstavi direktni promet Zagreba z Reko.
Brzovlak iz Zagreba vozi ob 13.20. Osební
vlak ob 8.50 in pride ob 17.10 na Reko. Ve-
černi osebni vlak ob 23.10 iz Zagreba, na
Reko pride ob 7.10. Iz Reke: brzovlak ob
13.55, dospje v Zagreb ob 20. Jutranji oseb-
ni vlak ob 8.40 iz Reke, v Zagreb ob 17.50.
Večerni osebni vlak ob 20.05 iz Reke, v Za-
greb ob 5.25. — Cene: Brzovlak I. razred
322 Din, II. razred 241.50 Din, III. razred
161 Din. Osební vlak: I. razred 241.50 Din,
II. razred 161 Din, III. razred 80.50 Din.

Veliki snežni zameti.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) Včeraj in dan-
es prihajajo iz vseh krajev poročila o ve-
likanskih snežnih zametih in o obustavi
prometa, tako železniškega, kakor tudi te-
lefonškega in brzojavnega. Vlak, ki prihaja
iz Pušine proti Zagrebu, je ostal v sne-
gu. Zagreb je brez železniške zveze s Pri-
morjem.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) Vsled velikih
zametov, ki so nastali v provinci in tudi v
Zagrebu, je prišlo do prekinitvi zvez med
posameznimi interurbanskimi telefonskimi
mrežami. Tako je prekinjena zveza Za-
greb—Bosanski Novi—Prijedor—Banjaluka
—Sarajevo. Nadalje Zagreb—Sisak. Pretri-
gane so zveze v Liki. Brez telefonske zveze
je Zagreb—Zidani most, Zagreb—Gospić,
Gospić—Otočac, kjer proge sploh ne funk-
cionirajo. Iste vesti nam javljajo iz Samo-
tora, Vrhovine, Delnice in Brda.

ZA DIPLOMATSKO ZVEZO Z RUSIJO.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Kakor izvemo,
je naš poslanik v Berlinu dr. Balugdič do-
bil od zunanjega ministra instrukcije, da
naj sondira teren glede vzpostavitve diplo-
matičnih zvez s sovjetsko Rusijo.

ODSTOP ALBANSKEGA PREDSEDNIKA?

Belgrad, 27. februarja. (Izv.) Iz Alba-
nije je danes prispela vest, da je predse-
dnik albanske vlade Ahmed beg Zogu podal
demisijo.

VOLIVNE PRIPRAVE V BOSNI.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Danes popoldne sta Korkut in Maglajlić bila ponovno sprejeta od Pašića. Kakor je izjavil Korkut, je dosežen popoln sporazum in skupina Korkut—Maglajlić vstopi v radikalno stranko kot sestaven del radikalne stranke.

NOV REPARACIJSKI PREDLOG NEMCIJE.

Belgrad, 27. februarja. (Izv.) Danes se je vršila ponovna konferenca z nemškim državnim podtajnikom dr. Kunzejem, ki je predložil točno izdelan načrt glede nadaljnjih dobav za reparacije.

RAZDELITEV MAŽARSKIH ARHIVOV.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Meseca marca se bo na Dunaju vršila konferenca o razdelitvi mažarskih arhivov med našo državo, Češkoslovaško republiko, Romunijo ter Mažarsko.

DRUŽINSKE DOKLADE OFICIRJEM.

Belgrad, 27. febr. (Izv.) Na današnji seji je vlada poleg ostalega sklenila, da se častnikom povišajo doklade za vsakega otroka mesečno za 150 Din.

V času pacifizma.

Rim, 27. febr. (Izv.) Po sprejemu poveljnikov mornarice je Mussolini med drugim dejal: Na kopnem je Italija po Brennerju in neosvojljivem Snežniku zadostno varovana. Na morju pa ni zavarovana, kakor bi bilo treba. Moja men je mornarico povečati in okrepiti, da bo Italija za vsak slučaj zadostno pripravljena.

VOJAŠKA KONTROLA NAD NEMCIJO.

Berlin, 27. februarja. (Izv.) Z ozirom na poročila o novi ureditvi vojaške kontrole nad Nemčijo piše »Berliner Tageblatt«, da bi se dalo iz teh poročil sklepati, da bodo uvedli nad Nemčijo novo kontrolo od strani Društva narodov. Malo verjetno pa je, da bi se hotela Nemčija taki kontroli podvreči.

BELGIJSKA VLADA ODPSTOPILA.

Bruselj, 27. februarja. (Izv.) Zbornica je odklonila predlog za francosko-belgijsko trgovsko pogodbo. Vsled tega je vlada podala ostavko.

POSOJILU RUSIJI.

London, 27. februarja. (Izv.) Kakor listi poročajo, bo vlada pristala na to, da se dovolijo Rusiji velika posojila.

IZ GRŠKE.

Atene, 27. februarja. (Izv.) Parlament je sprejel predlog za odgoditev glasovanja o dinastiji in o vladni formi.

VPRAŠANJE SAMOSTOJNOSTI INDIJE.

London, 27. februarja. (Izv.) Lord Oliver, državni tajnik za Indijo, je izjavil, da vlada ne bo dovolila samostojnosti Indije, ker ljudstvo za to še ni zrelo.

ZAPRT VELEGOLJUF.

Gradec, 27. febr. (Izv.) Tukajšnja policija je zaprla bolgarskega trgovca Vasilija Malčeva, ki je v Sv. Petru pri Gradcu vzdrževal zakotno banko, kjer je s pomočjo ponarejenih čekov izvrševal velike goljufije. V te manipulacije sta zapletena dva njegova brata, od katerih je eden bil aretiran v Frankfurtu na Meni, in še drugi Bolgari. Eden izmed njih je nedavno s pomočjo potvorjenega aviza izobil iz Narodne banke v Sofiji 49.000 levov.

STAVKA BANČNIH USLUŽBENCEV NA DUNAJU.

Dunaj, 27. febr. (Izv.) Pogajanja med bančnimi lastniki in uslužbenci so se vsled nepremostljivih nasprotij razbila.

Proračun mestnega zaklada mesta Ljubljane za leto 1924.

EKSPOZE NAČELNIKA FINANČNEGA ODSEKA ALBINA ZAJCA.

Da se proračun ni obravnaval v občinski seji pred potekom leta 1923, ne leži krivda na večini današnjega občinskega sveta, ampak temelji vzrok v tem, ker se je proračunska doba od 1. julija zopet preložila na koledarsko leto. Knjigovodstvo je moralo sestaviti tekom dobrega pol leta dva proračuna in dva račununska zaključka in ni moglo tega dela tehnično izvesti pred tem časom, dasi je vse knjigovodstveno uradništvo delalo tudi v popoldanskih urah. Pri reorganizaciji magistratnih uradov bode pa treba misliti na to, da se prideli knjigovodstvu toliko in usposobljenega uradništva, da bode že na sebi težko delo lažje in pravočasno zmagovalo in to tem bolj, ker smatram dobro urejeno knjigovodstvo in točno poslovanje tega urada za steber dobrega mestnega gospodarstva. Poleg tega bode treba misliti tudi na ustanovitev posebnega kontrolnega urada, čigar naloga bode nadzorovati redno poslovanje vseh uradov, zlasti kar se tiče nakazil in izplačil.

Sicer pa moram na razne časopisne napade konstatirati, da se tudi proračunske seje prejšnjih obč. svetov najmanj od leta 1912 niso vršile pravočasno, ampak večkrat še z veliko večjo zamudo. Tako se je n. pr. proračun za leto 1913 obravnaval šele 27. in 28. maja 1913, za leto 1914 šele 7. julija 1914, za leto 1915-1916 šele 5. avgusta 1915, za leto 1917-1918 šele 17. julija 1917, za leto 1921-1922 šele 10. novembra 1921, skratka rečeno, nikoli pravočasno, razven za prvo polovico leta 1915 dne 23. dec. 1914.

RAVNOVESJE V PRORAČUNU.

Proračun se je v smislu čl. 37 občinskega reda za stolno mesto Ljubljana postavka za postavko razmotrival in deloma popravil v 6 sejah finančnega odseka ob navzočnosti knjigovodskega ravnatelja in referenta dotičnega oddelka, tako da lahko danes z mirno vestjo trdimo, da odgovarjajo vse postavke, ki so navedene v proračunu, popolnoma realni podlagi, nadalje, da je ta proračun sestavljen po vseh proračunskih pravilih, vestno in natančno in da se je za redni proračun doseglo ravnovesje, ne da bi se znižale katerekoli davščine.

Glavni dohodki mestne občine obstojajo iz trošarinskih doklad, iz občinskih doklad na vse države neposredne davke razun onih, ki so po zakonu prosti doklad, iz mestnih in drugih avtonomnih občinskih davščin.

LAZNIVOST DEMOKRATSKEGA ČASOPISJA.

Trošarinske doklade se pobirajo od alkoholnih pijač in na razna druga živila. Doklad za življenske potrebe mestna občina na noben način ne more povišati, ker bi s tem najbolj zadela srednje in nižje sloje. Trošarino na vino smo povišali v drugem polletju 1923 od 6 K na 8 K in jo tudi ne moremo na noben način zvišati. Poudarjam pri tej priliki ponovno, da se o zvišanju trošarine na vino ni v nobeni seji finančnega odseka niti govorilo še manj pa sklepalo in da so bile tozadevne novice v nam nasplošnih listih gole izmišljotine. Ravnotako je finančni odsek sklenil, da se občinske doklade ne morejo zvišati, ker so že državne davščine tako visoke, da jih že komaj zmore naše prebivalstvo.

Pripomniti pa moram, da so občinske doklade pri nekaterih avtonomnih mestih, višje, kot pa v Ljubljani, tako n. pr. v Celju in Ptuj.

PAMETNO GOSPODARSTVO.

Tudi iz samostojnih obratov mestna občina ne more pričakovati večjih dohodkov, ker se bode čisti dobiček v prvi vrsti porabil za investicije. Naj omenim le, da se bavi upravni odbor mestne elektrarne zelo intenzivno z načrtom, da postavi v najkrajšem času novo vodno centralo, upravni odbor mestnega pogrebnege zavoda pa razpravlja o načrtih za zgradbo novega uradnega in gospodarskega poslopja in mrtvašnice ob Ahacijevi cesti.

Ker torej mestna občina v tekočem letu ne more računati z mnogimi višjimi dohodki, kot so bili v pretekli polovici leta, in je neobhodno potrebno, da se dobi kritje vsaj za redne izdatke in doseže ravnovesje v proračunu, se je moral finančni odsek ozirati le na najnujnejše potrebščine mestne občine, pri vsem tem pa varčevati le toliko, da ne trpi škode mestno gospodarstvo. Poleg fiksnih določenih izdatkov kot so n. pr. plače uradništva in delavstva, smo upoštevali v rednem proračunu najnujnejša popravila na mestnih hišah in poslopjih, skušali zadostiti zlasti socialnim zahtevam, ki se stavijo na mestno občino in preskrbeti tudi za kritje, da se vpelje 8 urni delavni čas, za vse mestne uslužbenke, pri katerih kategorijah dosedaj še ni bil uveden.

Z ozirom na redna očitavanja o slabem mestnem gospodarstvu se bodem pri nekaterih večjih izdatkih pomudil nekoliko časa.

URADNIŠKI IN DELAVSKI PREJEMKI.

Kar se tiče uradniških in delavskih prejemkov ki smo jih zvišali lansko leto, in katero zvišanje je dvignilo toliko nepotrebnega prahu v izvestnih slojih mestnega prebivalstva, poudarjam, da še tudi ti zvišani prejemki ne odgovarjajo sedanjim socialnim potrebam in more tako uradništvo kot delavstvo izhajati za silo le, ako se omeji na najnujnejše življenske potrebe. Zdaleka pa sedanjí prejemki ne odgovarjajo predvojnini plačam. Ker je večina sedanjega občinskega sveta prepričana, da more mestni uslužbenec le tedaj poveseliti vse svoje moči v blagor mestne občine, če ga ne mučijo materialne skrbi za njegov obstanek, obzljajemo, ker zaenkrat ne dopuščajo mestne finance znatnega pobiljšanja prejemkov, ampak se je vstavil v mestni proračun le znesek 175.000 Din za izenačenje prejemkov za pragmatične nameščenice in za dovolitev nekaterih osebnih doklad.

NOVA SISTEMIZIRANA MESTA.

Glede sistemiziranja novih mest je veljalo načelo, da mora biti njih število čim manjše. Zato smo se po tehtnih razlogih in le na večkratne prošnje uradnih referentov omejili le na najnujnejša mesta. Zasedli smo dve mestni arhitektovi, ker je bilo za mestno občino dražje, če so se arhitektska dela oddajala privatnim arhitektom in ker bodo ti arhitekti z ozirom na sklepe občinskega sveta polno zaposleni. Zasedba dve nižjih stavbnih uradnikov je bila neobhodno potrebna, da smo zamogli zaposliti inženirje z važnejšimi tehničnimi deli, medtem ko se je nadzorstvo manjših stavbnih zadev preneslo na to uradništvo. Dve mesti za socialnopolitični urad nismo črtali, ker je vojna naložila občini toliko socialnih nalog, da je bilo treba organizirati v magistratni upravi posebni oddelke, ki je prevzel organizacijo za mladinsko, ubožno in delavsko skrb. Ta urad bode pa sedaj po ukinitvi državnih socialnih institucij še veliko bolj potreben. Ostala mesta pa sploh niso bila

zasedena in ne stavljeni v proračun. Povdarjam tudi, da se je z isto varčnostjo postopalo tudi pri zasedbi začasnih mest in da smo tekom leta namestili le 2 moči.

Prejemki delavstva so se le deloma prilagodili njihovim socialnim potrebam in moram priznati, da niso previsoki. Razlog med eventuelno večjo razliko med uradnim in delavskimi prejemki je iskati v tem, ker je prej ljubljanska občina plačevala svoje uslužbenke v isti izmeri, kot bivša Avstro-Ogrska svoje državne uslužbenke; bivša avstrijska birokracija je pač skrbela, da je bilo dobro honorirano višje uradništvo, ni pa storila svoje dolžnosti napram nižjim uslužbencem in delavcem.

Kakor pa odločno zagovarjam višje prejemke, ravno tako odločno bomo pa tudi zahtevali od uslužbenstva in delavstva, da vrši v polni meri svoje dolžnosti ter se zaveda načela: Vselej in povsod za pošteno delo tudi pošteno plačilo.

NOVE STANOVANJSKE HIŠE.

Ker se na mestnih hišah niso že leta in leta izvršile najnujnejše popravila, so se morali izdatki za neobhodno potrebna popravila vpoštevati deloma v tem rednem proračunu. Daje je bila vsled vedno večje stanovanjske bede primorana mestna občina, da je zidala 4 stanovanjske hiše, eno pa dozidala. Amortizacija in obrestovanje znaša letno 722.870 Din. Ker mestna občina teh hiš ni zidala za kapitaliste, ampak v prvi vrsti za mestne uslužbenke in druge srednje sloje, in bi ti ne mogli plačevati tako visokih najemščin, so se najemnine v drugih mestnih hišah povprečno za 50 odstot. povišale. Najemnine v starih mestnih hišah so sicer še vedno nižje od onih v novih hišah, vendar se bodo pa lahko tekom let popolnoma izenačile.

S tem korakom pa ni storila ljubljanska občina strankam v starih hišah nikake krivice, kot se je povdarjalo v nekem časopisu, ker so bile in so tudi še sedaj najemnine v teh hišah tako nizke, da je občinskemu svetu tudi vlada očitala, da so te najemščine z ozirom na finančno možnost mesta prenizke.

Stanovanjska beda se do danes še ni dosti omilila, temveč bode po mojem mnenju še vedno naraščala in to tembolj, čimvečjo prostost bodo uživali hišni posestniki bodisi glede razpolaganja s stanovanji ali pa pri določitvi najemnine. Ker se temu ne da od pomoči samo z raznimi stanovanjskimi naredbami in ker so poleg tega te odredbe v veliko škodo posestnikom pred vojno zidanih hiš, mora biti naloga občinskega sveta, da dobi v bodočem letu kritje za zidanje novih stanovanjskih hiš. Finančni odsek je sicer preskrbel v rednem proračunu za obrestovanje in amortizacijo posojila za zgradbo 2 novih stanovanjskih hiš, vendar priznam, da to zdaleka ne zadostuje. Zato se bode finančni odsek pred vsem v prihodnjih sejah baval z raznimi že stavljenimi predlogi za uvedbo novih avtonomnih davščin, ki bodo določene izključno le za zidavo novih stanovanjskih zgradb.

KAKŠNO JE MESTNO GOSPODARSTVO.

Kar se tiče očitka, da tiči mestna občina v težkih milijonskih dolgovih, moram konstatirati, da sta zadnja dva občinska sveta pod županom g. dr. Peričem najela pri mestni hranilnici dovoljeno posojilo le v skupnem znesku 11.740.000 Din, izplačala pa je mestna hranilnica na račun teh posojil le 10.080.424 Din. Mestna občina je poravnala na račun amortizacije in obrestovanja posojil znesek 486.619 dinarjev.

Konstatiramo nadalje, da so se ta posojila razven onih za kritje proračunskega primanjkljaja porabila le na razne investicije in sicer za hišo na Prulah in eno hišo za Bežigradom 2.500.000 Din, za II. stan. hišo za Bežigradom 2.000.000 Din, za letno kopališče 1.500

Edmund About:

49

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

(Dalje.)

Zadovoljili so lopova in mi zvezali roke. Dal se je obrniti proti meni in mi je pričel puliti lase drugega za drugim s potrpežljivostjo in sigurnostjo poklicne razlaševalke. Ko sem opazil, v čem obstoji moja nova muka, sem mislil, da me je ranjenec, ki ga je genila moja revščina in vsled svojih lastnih bolečin, hotel iztrgati svojim tovaršem in mi privoščiti uro počitka. Če vam kdo izpuli en las, ne boli to bolj kot šivankin zbodljaj. Za prvimi dvajsetimi nisem prav nič žaloval in prijazno sem jim želel srečno pot. Toda kmalu sem spremenil svoje mnenje. Koža pod lasmi se je vnela. Težka srbečica, ki je postajala čimdalje hujsa in končno neznosna, je spreletela mojo glavo. Hotel sem se popraskati; spoznal sem, iz kakšnega hudobnega namena me je dal zvezati. Nepotrpežljivost je povečala gorje; vsa kri mi je udarila v glavo. Vsakikrat, ko se je Sofoklejeva roka približala mojim lasem, je boleč stresljaj pretresel celo moje telo. Tisoč srbečic je mučilo moje roke in noge. Vse živčevje, do skrajnosti vzruvano, me je pokrivalo z bolj bolečo mrežo kot je bila Dejanirjeva tunika. Valjal sem se po tleh, kričal, prosil usmiljenja in si želel udarcev na noge. Krv-

nik se me ni usmilil preje, dokler niso bile njegove moči izčrpane. Ko je čutil, da se mu barva mračni, da mu je glava težka in roka trudna, je zbral skupaj še svojo zadnjo moč, vtaknil roko v moje lase, jih prijel s pestjo in se vrgel na svojo posteljo, medtem, ko sem jaz obupno zakričal.

»Pojdj z menoj,« je rekel Mustafa. »Pri ognju boš odločil, če sem vreden Sofokleja in če zaslužim častniško mesto.«

Dvignil me je kot pero in me nesel v taborišče pred kup smolnatega lesa in nakopičenega grmičevja. Odvezal je vezi, mi slekel obleko in srajco in mi pustil samo hlače. »Moja kuhinjski pomočnik boš,« mi je rekel. »Nažgala bova ogenj in skupno pripravila kralju kosilo.«

Nažgal je kup in me položil na hrbet, dve stopinji proč od gorečih grmade. Les je plapolal; žareče oglje je padalo kot toča okoli mene. Vročina je bila neznosna. Zavlekel sem se na rokah nekoliko proč, toda vrnil se je z neko ponvijo in me z nogo brenil nazaj, kamor me je položil.

»Glej dobro,« mi je rekel, »in uči se od mene. Tukaj je meso treh jagnjet; s tem lahko nahranimo dvajset mož. Kralj bo zbral najboljše koščke, ostanek bo razdelil med svoje prijatelje. Ti sedaj nisi med njimi in tvojo kuhinjo boš okusil le z očmi.«

Kmalu sem slišal, kako je hrana vrela in ta šum me je spomnil, da sem bil že od včeraj zvečer teš. Moj želodec se je uvrstil med moje krvnike in štel sem enega so-

vražnika več. Mustafa mi je pomolil ponev pod oči in v mojih očeh se je bleščala okusna barva mesa. Pod mojimi nosnicami je mešal vabljive duhove mesa, ki se je peklo. Naenkrat pa je opazil, da je pozabil nekaj začimb in stekel je po sol in poper in zaupal ponev moji skrbi. Moja prva misel je bila, da ukradem kak kos mesa; toda tolovaji niso bili oddaljeni niti deset korakov in ustavili bi me bili še pravočasno. »Če bi imel vsaj še zavojček arzenika,« sem si mislil! »Kaj sem vendar naredil ž njim? V škatljo ga nisem več dal nazaj.« Vtaknil sem roke v svoja žepa. Izvlekel sem umazan papir in pest tega dobrodelnega prahu, ki me bo morda rešil ali pa vsaj osvetil.

Mustaka se je vrnil ravno v hipu, ko sem držal odprto roko nad ponvijo. Prijel me je za roko, vbodel svoj pogled na dnu moje oči in mi grožče rekel: »Vem, kaj si naredil.«

Moja roka je padla brez moči. Kuhar je nadaljeval:

»Da, nekaj si vrgel na kraljevo kosilo.«

»Kaj vendar?«

»Neko čarovnijo. Toda, kaj za to. Pojdi, ubogi milord, Hadži Stavros je večji čarovnik kot si ti. Ponesel mu bom njegovo kosilo. Jaz bom dobil svoj delež in ti ne boš okusil niti koščka.«

»Dober tek!«

Pustil me je pred ognjem, priporočivši me kakim dvanajstim tolovajem, ki so hrustali črn kruh in grenke slive. Ti Spartanci

so mi delali družbo eno ali dve uri. Krmili so moj ogenj s prav bolno pazljivostjo. Če sem se včasih skušal zvečti nekoliko proč od ognja, so mi kričali: »Pazi se, prehladil se boš!« In z velikimi gorečimi palicami so me suvali zopet nazaj prav k ognju. Moj hrbet je bil preprežen z rdečimi lisami, moja koža se je napejala v pekočih mehurjih, moje trepalnice so se zvijale od vročine ognja in moji lasje so smrdeli kot kost, ki se žge in ta smrad me je vsega dušil; in vendar sem si mel roke ob misli, da bo kralj jedel iz moje kuhinje in da se bodo zgodile nove stvari na Parnasu, preden bo dneva konec.

Kmalu so se Hadži Stavrosovi družabniki prikazali v taborišču s polnimi želodci, bleščečimi očmi in svetlimi obrazi. »Le veselite se,« sem si mislil sam pri sebi, »vaše veselje in vaše zdravje bo odpadlo kot maska in prekinjali boste vsak vržljaj bogatega kosila, ki sem vam ga zastrupil!« Znamenita Lokusta je gotovo preživela srečne trenutke v svojem življenju. Kadar imamo vzrok, da sovražimo ljudi, je prijetno, če vidimo bitje, ki gre, ki pride, se smeji in poje, noseč v svojem drobju kal smrti, ki bo rastla in ga požrla. To je skoraj takšno veselje, kakršno občuti dober zdravnik ob pogledu na bolnika, kateremu bo lahko zopet vrnil življenje. Lokusta je napravljala zdravila iz nasprotnega namena in jaz tudi.

(Dalje sledi.)

tisoč Din, za povečanje ubožnice 1,250.000 Din, za stanovanjsko poslopje doh. urada 2,500.000 Din, in za motorno brizgalno 390.000 Din, skupaj 10,140.000 Din.

Ker mestna hranilnica ni mogla oziroma ni hotela izplačati posojil v polni izmeri, je morala mestna blagajna za poravnavo nekaterih nujnih računov za ta poslopja izplačati iz tekočih sredstev približno 700.000 Din. S tem mislim, je dovolj jasno dokazano, da je imela mestna blagajna vedno dovolj sredstev na razpolago za redne izdatke in je lahko poravnala celo nekaj računov, ki bi jih morala kriti iz dovoljenih posojil in da gospodarstvo sedanje večine na magistratu torej ni tako, da bi se moralo trdit, da zapravljajo mestno imovino in da je »zavozila« mestne finance.

Pod županovanjem umrlega župana dr. Tavčarja najeta posojila pa znašajo 7,724.705 dinarjev.

Konstatiram nadalje, da presega vrednost teh poslopij danes daleko znesek investiranega kapitala in je poleg tega napravila mestna občina veliko socialno delo, ker je preskrbela 57 družinam udobna stanovanja.

V proračun je vnešena tudi postavka za obrestovanje in amortizacijo posojil, ki jih bo de mestna občina morala najeti v letu 1924, da izvrši sklepe občinskega sveta, predvsem za zidavo še dveh stanovanjskih hiš za Bežigradom, za regulacijo ceste do pokopališča pri sv. Križu, za nakup reševalnega avtomobila za tlakovanje cest in ulic.

Treba bode pa razmotrivati vprašanja, če ne bi kazalo vsa ta posojila v slučaju, če bode mogoče dobiti mestni občini inozemsko posojilo, vrniti mestni hranilnici, da ne bi bila občina po nepričakovanem dvigu naše valute oškodovana.

IMETJE MESTNE OBČINE.

Ker pa že govorimo o dolgovih mestne občine, naj omenim tudi, da znaša imetje 330 milijonov 564.128 Din, in sicer: Vodovod 20 milijonov Din, plinarna 3,000.000 Din, elektrarna z omrežjem 40,000.000 Din, klavica, pogrebni zavod, pristava 60,000.000 Din, vojašnica vojvode Mišića 7,183.575 Din, topničarska vojašnica 3,880.000 Din, tivolski grad in hotel 12,000.000 Din, »Mladika« in licej 15 milijonov Din, »Kresijak« 20,000.000 Din, 5 novih stanovanjskih hiš 12,000.000 Din, 7 ljudsko-školskih stavb 28,000.000 Din, mestni rastlinjak 3,000.000 Din, linjski uradi, 3 večji in 9 stražnik 3,000.000 Din, magistratno poslopje 7 milijonov Din, ubožnice in ubožne hiše 13 milijonov Din, ljubljanski grad 7,000.000 Din, mestna kopel 3,000.000 Din, mestni dom 5,000.000 Din, ostale mestne hiše in objekti 14,500.000 Din, vse produktivni svet in nezazidana stavbišča mestne občine 50,000.000 Din, skupaj 330 milijonov 564.128 Din.

CESTE IN RAZSVETLJAVNA.

Veliko stane mesto vsako leto vzdrževanje cest in čiščenje in razsvetljavo mesta, in sicer 5,626.229 Din. To so izdatki, ki jih mestna občina ne more skriti. Naše ceste so v vojnem času veliko trpele. Na eni strani jih je kvarilo vojaštvo s težkimi tovornimi avtomobili in vozovi, na drugi strani se pa za njihovo vzdrževanje ni storilo vse, kar bi bilo potrebno, da se ohranijo v dobrem stanju.

Ker so se delavske plače in cena materiala povišale, je samo ob sebi umevno, da so tudi stroški za vzdrževanje silno narasli. Poleg tega je pa treba napraviti z ozirom na zidavo vil in hiš na periferiji našega mesta mnogo naših cest in ulic.

Naj omenim, da se bode iz rednega proračuna predvsem napravil nov hodnik na Resljevi cesti med Komenskega in Čopovo ulico, hodnik v Gradišču in v Florijanski ulici.

SOCIALNO DELO.

V socialnem oziru je napravila mestna občina zopet korak naprej. Organizirala je v svoji upravi socialno-politični oddelek, ki je prevzel skrb za ubožce, mladino in delavce, v proračunu pa se je zlasti preskrbelo, da se zviša število oseb v zavetišču za onemogle, da se zboljša hrana, da se zvišajo redne in mesečne podpore; preskrbljeno je nadalje za obleko in obutev, in končno tudi za dnevna zavetišča za otroke in brezposelnost. Vsem tem potrebam pa mestna občina gotovo ne bi mogla vsaj v toliki izmeri ustreči, če ne bi občinski svet preskrbel vsaj za delno kritje, s tem, da je vpeljal davčino na nočni obisk gostiln in kavarn in na igre, kar bo prineslo mestni občini skoro 900.000 Din dohodkov.

POKLICNO GASILSTVO.

Dotakniti se moram končno tudi poklicnega gasilstva, in sicer na eni strani vsled tega, ker se ravno vsled te institucije neopravičeno očitja sedanjemu občinskemu svetu zapravljajo mestnega denarja, na drugi strani pa, ker je sklenil finančni odsek, da se stroški in dohodki za poklicno gasilstvo zopet stavijo v proračun za leto 1924. To institucijo si je zamislil občinski svet v prvi vrsti, da zagotovi ljubljanskemu prebivalstvu požarno varnost in v drugi vrsti kot gospodarskega naprave. Pripomniti moram namreč, da so vsi poklicni gasilci izučeni profesionisti, kateri posvečajo večidel službenega časa profesionalističnemu delu, ostali službeni čas pa porabijo za strokovno izobrazbo in gasilske vaje. Po znanem odloku pokrajinske uprave sem dal ugotoviti, kaka dela bi moglo poklicno gasilstvo izvršiti z osebjem, ki je stavljen v proračunu, pri neobhodno potrebnih popravilih na mestnih hišah in koliko

bi stalo to delo brez materiala. Gospodarski urad je ugotovil, da bi zneslo samo delo 803 tisoč 533 Din. Ni pa v tem znesku vračunjena pisarniška uprava za knjigovodstvo, delo za napravo oblek in obuval za mestne uslužbence, elektrotehnična dela, katera bode vse izvrševalo poklicno gasilstvo. Plače, draginske doklade, obleka, kurjava in razsvetljava za poklicne gasilce pa stane le 492.450 Din.

Ker so to številke, ki drže in jim ne pustim oporekati na noben način, ima mestna občina od poklicnega gasilstva le dobiček, ne pa škode in vsled tega občinski svet te institucije ne more opustiti, ker bi bilo to le v škodo mestni občini.

Redna potreba znaša 23,947.609 Din, redno kritje 19,883.570 Din, torej primanjkljaj 4,064.039 Din, ki ima svoje pokritje v dosedanjih občinskih dokladi na vse državne davke, izvzemši osebno dohodnino, v znesku 3,990.887 Din in v občinski davčini na kazala in izveske v znesku 100.000 Din, skupaj torej 4,090.887 Din, in ostane v primeri z zgoraj izkazanim primanjkljajem prebitka 26.848 Din.

Beleške.

Ogledalo državne uprave. Če posej odpove službo ali pa mu je služba odpovedana, dobi poselsko knjižico vrnjeno, da si more poiskati novo službo. Vse drugače pa ravna državna uprava z uradništvom. V svrhu prevedbe so morali državni nameščenci vseh kategorij poslati v Belgrad svoje dokumente, kakor spričevala, diplome, in sicer v originalu. Legalizirani prepisi niso veljali, kakor je sicer po vsem svetu običajno, originali so morali v Belgrad. Uradništvo jih je dalo nerado iz rok, ker je znano, kaj se je v Belgradu godilo tudi z uradnimi spisi. Toda centralna uprava je vztrajala, da se morajo poslati izvirni dokumenti, kar znači, da sama ne zaupa v svojo upravo, da ne bi se dokumenti ponaredili. Ze pozna svoje papenheimovce! Vladni gospodje v Belgradu pa presoajo vso državo, tudi Slovenijo po svojih izkušnjah v Srbiji. Izkušnja pa kaže, da je bil strah državnih nameščenec opravilčen. Vlada je pač del nameščenec reducirala, ni pa vrnila svojih dokumentov, tudi ne na prošnjo pristojnih oddelkov, kjer so bili reducirani nameščenci, marveč zahteva, da vsak reduciranec posebej šele — prosi za vrnitev svojih dokumentov, in se dela še veliko došeno, da za take prošnje ni treba plačati še takse. Pa recite, če ni taka uprava balkanska, vrh tega pa še nepraktična in birokratična, kakor ji ne poznamo primere na svetu?

Tudi nepošteno. Kakor hitro so bila trgovinska pogajanja z Italijo na vidiku, so bili poslanci Jugoslovanskega kluba prvi — če ne sploh edini v skupščini — ki so začeli akcijo, da se zagotovijo interesi naše države in še posebej gospodarski interesi Slovenije. Storili so vse, kar je v njihovi moči, ker ne odločujejo oni, marveč vlada, ko se je »Jutro« še spomnilo, da ima tudi Slovenija kakšne interese pri trgovinski pogodbi z Italijo. Pri »Jutru« so sicer lahko čitali v našem listu o deputacijah »Jugoslovanskega kluba« in njegovih zahtevah, kakor zahtevo po pritegnitvi slovenskih in hrvaških strokovnjakov k pogajanjem, tudi v svojih govorih so naši poslanci opozarjali vlado, na kaj mora posebno paziti, predlagali so vladi specifične zahteve, izročili že 18. februarja tozadevno spomenico in podprli vse vloge gospodarskih korporacij iz Slovenije, ki so jih prejeli, dr. Korošec je sklical tudi sejo »Zadružnega saveza«, na kateri se je izdelal natančen spis vseh zahtev zadružništva v zaščito poljedelske produkcije. Skratka, naši poslanci so bili, kakor vedno, tudi tokrat na svojem mestu, kakor nobena druga parlamentarna skupina. Vse to so pri »Jutru« lahko čitali v našem listu, ako sami niso dobili informacij, toda »Jutro« niti ene besede o akcijah Jugoslovanskega kluba ni zapisalo. Zakaj? Zato da bi vzbudilo pri svojih vedno enostransko informiranih čitateljih, da se v zadevi trgovinske pogodbe z Italijo sploh ničesar ni storilo, ker so demokrate spali. Zato je včerajšnji uvodnik, dosledno v svoji nepoštenosti, zaključilo z apelom na »parlamentarno zastopstvo naše pokrajine, v kojega delokrog in dolžnost predvsem spada, biti na braniku slovenskega gospodarstva, da brez odloga vsaj ob dvanajsti uri ukrenejo vse, kar se še ukreniti da, da se severne naše pokrajine otmejo preteče nevarnosti.« Pozno se je spomnilo »Jutro« na svoj licemerski apel, mesto da bi apeliralo na vlado, da sprejme predloge in zahteve Jugoslovanskega kluba in jih podpre.

Dnevne novice.

— Zadnji dnevi za pristop k Mohorjevi družbi. Mohorjeva družba želi, da ji gospodje poverjeniki naznanijo zanesljivo do prihodnje srede, t. j. 5. marca 1924 število udov v svoji župniji. Potemtakem bo treba v prvih dneh prihodnjega tedna zaključiti nabiranje udov. Na to opozarjamo vse tiste, ki za leto 1925 še niso poravnali udnine v znesku 20 Din. Prosimo pa tudi gospode poverjenike, naj po potrebi v nedeljo 2. marca še enkrat povabijo ljudi, naj pristopijo k družbi. Vsaka župnija naj skuša do

seči vsaj število Mohorjanov, kolikor jih je štela pred vojno. Mohorjeva družba mora zopet postati skupna vez vseh članov našega naroda, naš ponos in naša dika.

— Nemožnost. »Strogo tajno in zaupno«, kakor bi priporočala kaj malovrednega, je ukazala uprava listov poverjenišтва Ujugu-junakov, kako naj njeni trabanti po Sloveniji tajno delujejo, da razširijo med mladino njen »Zvonček«. Saj nimamo nič proti listu, dokler se drži v pravih mejah; a zdi se nam, da z njim nameravajo nekaj zahrbtnega. Čemu to poudarjanje, naj se načrt ne objavi v časopisu — radi konkurence, ko se ista uprava v vabilu na Zvonček (št. 1) bahaško bje na prsi: »Naše delo je odkrito in pošteno, zato se pred nikomur ne skrivamo in se tudi nikogar ne bojimo.« Zdaj, ko ste se jeli skrivati in bati, ali je vaše delo še pošteno?

— Iz Sevnice je došla vest, da je umrla nenadno smrti v bolnišnici v Brezicah ga. Maksa Jesenjkova, soproga g. dr. Roka Jesenka, odvetnika v Sevnici. Pokojna je bila stara šele 34 let in je za časa svetovne vojne mnogo trpela. Istega dne, ko je bil krščen njen prvorojenec, je vojna porabla njenega dragega ji družnika, ki se je vrnil iz ruskega ujetništva šele l. 1920. Komaj sta si ustanovila svoje ognjišče, je neizprosna smrt ločila srečni zakon in nenadno ugrabila možu zvesto družico v življenju. Rajna, rojena Perme iz spoštovane Permetove družine v Rožni dolini pri Ljubljani, je bila izredno blaga, dobra, krščanska duša veselega značaja. Zapušča enega sinčka Milana. Njeno truplo prepeljejo v petek jutraj v Sevnico, kjer se ob pol 10. vrši pogreb. Svetila ji večna luč. Potrtemu soprogu in njeni rodbini naše iskreno sožalje!

— »Uklanjanje iz vojske. Izšel je nov kraljevi ukaz o redukciji častnikov, kar belgrajski listi označujejo s pravo besedo kot »uklanjanje bivših avstrijskih oficir iz vojske«. Po zadnjem ukazu je prizadetih 12 častnikov in sicer: 1 general, 2 polkovnika, 2 podpolkovnika, 2 majorja, 2 kapetana, 2 poročnika in 1 podporočnik. V kratkem se napoveduje še nov podoben ukaz.

— Redovniška šola v Peči. Ministrstvo za vere je sklenilo, da se letos otvori v Peči redovniška šola.

— Razpis natečaja za nove učne knjige. Glavna uprava Profesorskega društva je v zmlisu sklepa na sarajevskem kongresu razpisala natečaj za sestavo dveh novih učnih knjig za nižje razrede srednjih šol. In sicer: »Narodne zgodovine kraljevine SHS« in »Zemljepis kraljevine SHS«. Rok do 1. januarja leta 1925.

— Za rednega profesorja državne statistike na belgrajski pravni fakulteti je imenovan Dragoslav Jovanović. Predavanja se začno 15. marca.

— Gonja proti redovnim strežnicam. V Franc Jožefovi bolnišnici na Dunaju se izvršuje zadnja leta tudi operacije proti novemu življenju brez nujnih zdravstvenih razlogov. Predništvo redovnih strežnic se je dogovorilo z zdravniki, da redovne sestre ob takih nedovoljenih operacijah ne bodo stregle. Zdravniki so na to pristali in se je dogovor na obeh straneh brez pritožb izvrševal nad leto dni. V zadnjem času pa so zdravniki začeli kršiti dogovor, čemur se je predstojništvo redovnih strežnic uprlo. Vsled tega je sedaj nastala v izvestnem časopisu proti sestram, ki so vse-kakor v pravu, običajna gonja.

— Dva milijona lir za javna dela v Zadru je nakazala italijanska vlada.

— Umrla je v Rimu vojvodinja Izabela Genovska, teta italijanskega kralja.

— Obnova župne cerkve sv. Blaža v Zagrebu. Župno cerkev sv. Blaža v Zagrebu si je te dni ogledala posebna komisija zaradi obnove, ki jo nameravajo izvršiti povodom njenega jubileja. Vsa cerkev se popolnoma prenovi in nabavijo novi zvonovi.

— Zborovanje židovskega dijaštva. 24. t. m. je v Zagrebu zborovala Zveza židovskih dijakov v kraljevini SHS. Zborovanja se je vdeležil veliki župan dr. Gimić, več vseučiliških profesorjev in zastopnikov židovstva.

— Polom pri Kočevju. Za župno cerkev sv. Mihaela smo dobili iz zvonarne v Mariboru 3 bronaste zvonove (a, c, es), katere smo v nedeljo slovesno blagoslovili. Zvonjenje je prvovrstno.

— Velik ogenj v Zemunu. V Sajerjevem mlinu v Zemunu je te dni nastal ogenj, ki je uničil del skladišč. Škoda znaša nad 2 milijona dinarjev.

— Potresi v Dalmaciji. Šef belgrajskega seizmografičnega zavoda prof. Mihačević je obvestil šibeniško mestno občino, da od zadnjega potresnega gibanja ne preti nobena nevarnost. V zadnjih 6 mesecih je bilo v severni Dalmaciji 84 potresnih sunkov, ki so imeli svoje izhodišče v bližnji okolici Belgrada, to je v območju reke Kolubare.

— Polom banke. Iz Novega Sada poročajo, da se nahaja »Fruškogorska banka« v prostovoljni likvidaciji.

— Z vrelo juho se je polil 15 mesečni kleparjev sin iz Gline France Kramar. Dobil je težke opekline na vratu in po životu in so ga morali oddati v bolnico.

— Žrtve nepredvidnosti. V Ravniku pri Blokah je našel na pašniku 16 letni posestnik sin Karol Meršek dinamitno patrono. V otroci radovednosti je toliko časa po njej raz-

bijal, da je patrona eksplodirala. Fant je k sreči pravočasno in v pravi smeri odskočil, vendar pa mu je odtrgala eksplozija za trajen opomin previdnosti dva prsta na levi roki. Dečka so pripeljali v ljubljansko bolnico.

— Izguba ali tatvina? Mariji dr. Jagodičevi, soprogi okrajnega zdravnika v Slov. Bištrici, je izginila v zadnjih dneh dragocena zlata broša, ki je imela v sredini briljantno rožico z velikim lepim smaragdom v vrednosti 12.500 Din. Najditelj ali izsleditelj dobil 1250 Din nagrade.

— Cerkvena tatvina. Iz mežnarje župne cerkve na Mirni je bila ukradena podoba »Jezuščaka«, 70 cm visoka, v zlati obleki z oblo v roki. Podoba je tudi z ozirom na umetniško vrednost dragocena.

— Pobegnil je iz Moravskih zaporov 20 letni kaznjene Vitomir Simić iz Drenovca.

— Razne tatvine in vlomi. V Zgor. Hudi nji je poveril neki hotelski sluga 2111 Din in je neznano kam pobegnil. — Neznana potepenka je izvabila od P. Pasqualinijeve v Ljubljani sivo suknjo, čevlje in žensko obleko v skupni vrednosti 500 Din in je pobegnila. — Gostilničarju Francetu Lenčku iz Kleč je odnesla neka neznana tujka žensko rjavo suknjo, vredno 600 Din. — V Znanovcah je bilo vlomljeno pri posestniku Janezu Kodriču in ukradeno nekaj perila, siva suknja s kožuha-stim ovratnikom in rdeča štikana jopca in vojaška izprava na ime Franc Kodrič.

Gospodarstvo.

g Določitev uradnega tečaja dinarja za mesec marec: napoleonor 276 Din, zlata turška lira 314 Din, funt sterling 344 Din, dolar 80 Din, 100 francoskih frankov 336 Din, 100 švicarskih frankov 1385 Din, 100 grških drachem 140 Din, 100 lir 344 Din, 100 Kč 232 Din, 100 lejev 41.50 Din, 100 holandskih goldinarjev 2982 Din, 100 avstrijskih kron 0.11 Din, 1 milijon poljskih mark 2.50 Din, 100 belgijskih frankov 282 Din.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 335—345 Din, oves 245—250 Din, rž 275, ječmen 820 do 350, koruza 255—265 Din, pšenična moka št. 0 530—555 Din, otrobi 185—195 Din. Eksport miruje.

g Prodaja državne svile. Odbor za prodajo državne svile v Belgradu je sklenil, da se bo vršila poslej prodaja državne svile na borzni način od 20. do 25. vsakega meseca.

g Promet v Porurju. Po poročilih francoskih listov je promet v Porurju normalen in se je v januarju letos prevozilo na železnicih 1,071.000 ton, povprečno v letu 1922, t. j. pred zasledbo pa 1,223.000 ton.

g Amerikanska trgovska mornarica. Kakor znano, se nahaja večina ameriške trgovske mornarice v rokah države. Zaradi nerentabilnosti se je v zadnjem času začelo prodajati ladje v tujino. V fiskalnem letu 1922—23 se jih je prodalo 139 s skupno tonažo 218.401 tona. Cela trgovska mornarica šteje 27.000 ladij s 18.3 milijoni ton tonaže.

g Izplačevanje kuponov v dinarjih. Finančno ministrstvo je objavilo, da morejo pooblašene banke brez specialne odobritve generalnega inspektorata staviti na svoboden račun inozemcev dinarje za izplačevanja kuponov akcij domačih denarnih zavodov in delniških družb, ki so lastnina inozemcev.

g Popis uvoženih stvari. Po carinskih predpisih morajo uvozniki voditi knjige o uvoženih predmetih in njih vporabi. Te knjige se morajo na zahtevo predložiti carinarnicam.

BORZA.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) Italija 3.4210—3.4510, London 340.75—343.75, Newyork 78.95—79.95, dolar 78, Pariz 3.3250—3.3750, Praga 2.2950—2.3250, Dunaj 0.11125—0.11325, Curih 13.73—13.83. — Promet slab, malo interesa.

Curih, 27. febr. (Izv.) Pešta 0.015, Italija 24.90, Berlin 0.000000126, London 24.82, Newyork 577.50, Pariz 24.30, Praga 16.70, Dunaj 0.008150, Bukarešt 3, Belgrad 7.20.

Ljubljanske novice.

Ij Pevcem »Ljubljane«. K pogrebu ge. Gizele Kremžarjeve se zberemo danes ob 3. pred hišo žalosti, Stara pot št. 2 pri Leonišču. — Predsednik.

Ij Članom Jugoslovanske strokovne zveze! Načelstvo JSZ pozivlja vse svoje člane iz Ljubljane in bližnje ljubljanske okolice, da se po možnosti udeležijo današnjega pogreba gospe Gizele Kremžarjeve, soproge tovariša poslanca Fran Kremžarja, ki se vrši ob treh popoldno iz »Leonišča«. — Bridko prizadetemu možu, članu našega načelstva, v imenu JSZ na tem mestu naše najiskrenejše sožalje! — Za načelstvo JSZ: Srečko Zumer, t. č. podnačelnik, France Zužek, t. č. tajnik.

Ij Mesto vena na krsto f gospe Kremžarjeve je darovala rodbina Lavter-Cinkole za zavod za slepe vojake znesek Din 100, rodbina Rakovecva pa enak znesek za ubogo podpirance Stolne Vincencijeve konference.

Ij Podpornemu društvu slepih je daroval g. ravnatelj Pavel Skale 100 Din mesto vena na krsto svojega strica g. J. Goliasa na Bledu.

Ij Na VII. delavskem večeru prihodnji torek, dne 4. marca, bo predaval namesto včeraj napovedane teme F. Terseglav o ogromnem pomenu krščanske vere in cerkve za npravnstveni in socialni preporod sodobne družbe. Vsled važnosti

tega predmeta se vabi naše delavstvo, da se večera v čim mogoče velikem številu udeleži.

Ij Ogenj. V hiši Pred škofiji 16 v drugem nadstropju v stanovanju Kralja se je vnel stropni tram in je začelo v kuhinji goreti. Tram se je vnel vsled prehude vročine, ki je prihajala iz dimnika, poleg katerega je bil tram naslonjen. Požar sta pogasilna dva gasilca tekom pol ure. Škoda še ni ugotovljena.

Ij Pazite! V Wolfovi ulici je pri beračenju po raznih trgovinah ustavila policija nekega Nikolo Stakića iz Vukovarja. Mož je imel pri sebi neko polo, v kateri se je pisalo, da je mož v vojni silno stradal, da je bolan, uničen, in da prosi brate za podporo. Iz te pole je razvidno, da so šli temu sleparju tudi najboljše tvrdke na lim in so mu dajale lepe podpore. Izkazalo pa se je, da je ta mož navaden, predrzen slepar in da ga je zasledovala policija že radi ropa in tatvine.

Ij Kavalirski svinjski trgovec. H gostilničarju Petru Vizjaku v Mesarski ulici je prišel neznanec, ki se je predstavil za svinjskega trgovca Nikolo Schrotta, ki je pripeljal v Ljubljano svinje za tvrdilo Predovič. Naslanil se je v posebni sobi in si pustil izborni postrežki z raznimi jedili in pijačami. Pa to še ni bilo dovolj. Povabil je zvečer par dobrih prijateljev, ki jih je slučajno dobil v Ljubljani in vprizorili so krasen pijanski večer. Zabava je trajala pozno v noč. Ko je prišla jutraj v sobo uslužbenka, je našla v sobi strašno veseljaško pogorišče. Mecen, svinjski trgovec, pa je izginil. — Gostilničar, ki je bil še vendar optimist, se je napolnil k Predoviču, kjer pa so mu povedali, da tega človeka sploh ne poznajo. Povodom policijske preiskave se je ugotovilo, da je ta mož pred to avanturo prodajal pri tvrdki Bergman v Mostah dva zavoja raznih črev. Pustil je čreva tam in je vzel samo 100 Din predujma, češ da bosta že kasneje obračunala. V enem zavoju črev so našli vizitko z naslovom Milan Licina, mesar in izdelovatelj klobasic v Zagrebu.

Ij Policijske ovačbe. V zadnjih 24 urah je došlo na policijo 20 ovadb in sicer: 1 radi tatvine, 1 radi goljufije, 3 radi kaljenja nočnega miru, 6 radi prestopka cestnopolijskega reda, 1 radi prekoračenja policijske ure, 3 radi pasjega kontumaca, 1 radi nevarne grožnje, 2 radi nočnih izgrediv, 1 radi lahke telesne poškodbe in 1 radi prestopka sanitarnih predpisov.

Naznanila.

Družabni klub opozarja svoje člane in prijatelje, da se udeležijo družabnega večera prihodnje sobote, t. j. dne 1. marca t. l. ob 8. uri zvečer v

dvorani hotela Uniona. Za slučaj, da komu vabilo še ni bilo dostavljeno, naj vpoštevajoč sedanje poštne razmere, to blagovoli oprostili in našo prireditev sigurno posetiti. Nedvomno bo ta prireditev ena najlepših v letošnji sezoni. Vrtarji bodo izpomenili Unionovo dvorano v praveci palmov gaj. K obilni udeležbi vabi odbor.

Na televidni akademiji Sentpeterskega Orla dne 9. marca v »Unionu« se bodo proizvajale povsem nove televidne točke članov in članic. Sodelovala bo godba Dravske divizije. Cenjeno občinstvo naj ne opusti priliko posetiti to prireditve.

Zveza šolarjev Slovenije opozarja svoje člane, da se vrši nje redni občni zbor v soboto, dne 8. marca — gostilni g. Antona Kodele na Rimski cesti. Začetek točno ob 19. — Odbor.

Prosveta.

pr VII. mladinski koncert pretekle nedelje je imel moto: »Mladinska pesem in harfa«. — Sodba: Uvodna beseda primerna. — Sigurni nastop gđ. Slavke Saksove, ki je zapela ob spremljevanju klavirja »Uspavanka«, »Kangljica« in »Burja« s polnodonečim, čistobranim, mehkožajočim glasom je navdušila živahno poslušalstvo. — Gg. A. Šubelj in M. Kogoj (kot spremljevalec) sta nudila štiri moderne popevke ter žela dovolj pohvale. — Vse je seveda nadkrilila ga. Pavla Lovše-tova, ki je nastopila dvakrat ter pokazala — kakor zna le ona — lepoto ruake, srbske, francoske in slovenske otroške pesmi. J. Pavlič-ovi skladbi za solospjev in klavir: »Mehurčki« in »Cicibani«, ki imata obe obilo za uho prijetnih točk, pa tudi nelahnih poskokov v višino, je pela s tako fineso, prožnostjo v najvišjih legah, pa s takim občutkom, da jo človek mora kar zavidati za ta nebeški dar, kakršnega menda nima nihče v Ljubljani. — G. Šubelj je zapel rusko šaljivo »Hopak« z izredno gibčnostjo. Moral je ponavljati. — Slišali smo tudi harfinistino gđ. D. Doubravsko, Svirala je samostojno Rubinsteinovo romanco. Za sklep smo čuli Bach-Gounod-ovo »Ave Marija«. Pela je z zanosom gđ. Slavka Saksova ob spremljevanju harfe, harmonija in vltolje. Prof. Jerač, ki je spremljal na klavirju pevske točke, je pokazal, da obvlada kot pravi mojster tudi to glasbilo. Zares lep užitek! Navdušenim poslušalcem pa vendarle svetujemo, naj s preobilnim in preglasnim ploskanjem in ropotom ne tratijo časa.

Orlovski vestnik.

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom) ima zopet v zalogi orlovske članske znake, komad po Din 9.

Krsko orlovske okrožje opozarja vse odseke svojega okrožja, da se bodo v marec vršile organizatorične tekme po posameznih odsekih, na katere naj se isti dobro pripravijo. Vsak odsek naj prijavi okrožju pravočasno dan ter prostor, kjer se bo tekma vršila.

Orliška akademija v Škofji Loki, ki se je vršila 17. februarja, je izpadla nad vse pričakovanje lepo. — Proste vaje za 1924 so se izvajale z eleganco, ki nam pojasnjuje pomen deklishe telovadbe. Vaje s kiji so bile brezhibne, skoraj enako dovršene vaje s cvetličnimi lokji. Vaje a palčkami so nudile tolike eleganco, da smo se dovršenosti čudili. Vse simbolične vaje so nam nudile vsled finese nastopa in v vseh gibih in izrazih obraza pri telovadkah tako globoko občutene vsebine res toliko užitka, da se je vsa prostorna občinstva polna dvorana v simboliziran predmet popolnoma vtopila. Prav posebno velja to za ritmično-simbolično vajo: »Tri dobe češke zemlje«. Pevske točke, ki so se vrstile med posameznimi vrjami, so bile prav dobro nastudirane in so ves program domačeljstvo še bolj poživljale. Simbolična slika »Dekle in lilija« je vso dvorano tako zadivila, da se je morala ponavljati. — Društveni orkester pod vodstvom g. Blaznika je igral tako dovršeno kakor smo bili včasih navajeni izven Ljubljane le še v Idriji in na Jesenicah.

Izpred sodišča.

Tatvina na koledvoru. Na koledvoru v Zagorju je bila ukradena Katarini Valdekovi na hodniku ob vlatu košara, v kateri je imela 20 kg slanine, več metrov flanel in nekaj malenkosti v skupni vrednosti 4600 kron. Zandarmerija je izsledila tatova, še predno sta košaro izpraznila. Obtožena sta bila Fr. Smerkolj in Jože Zibert iz Zagorja. Priznala sta tatvino in sta bila obsojena prvi na 2 meseca, drugi pa na 6 tednov težke ječe.

Nagajivi fantiči. Trije mladi fantiči iz Staro-loške okolice so malo pili, postali še bolj razposajeni kot so običajno in so srečali na cesti pri Praprotnem 73 let staro potovko Marijo Jelovčano. Začeli so ženic nagajati. Nosila je ženica košaro jaje, ki jih je nakupila po okolici. Stara ženica se je razhudila nad paglavci, ti pa so ji ukradli iz košare vsak nekaj jaje in so pobegnili. Obtoženi so bili, da so se napram starki nesramno obnašali, da so bili celo nasilni in da so jo oropali. Še pred razpravo je dobila ženica jaje nazaj. Zagovornik je poudarjal, da spada to nepremišljeno dejanje ten mladih fantičev pod očetovo palico, ki jih še lahko pošteno očine. Sodišče je te mlade nagajivce, ki tako malo spoštujejo starost, obsodilo vsakega na tri tedne ječe.

Rok za določitev napovedi za dohodnino po teče koncem februarja. Do tega dne mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se izogne zamudnim posledicam § 205 zakona o osebnih davkih. Za sestavo je nujno potrebna knjižica: **Zun: Osebna dohodnina**, ki stane Din 10, po pošti Din 1.50 več. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ljubitelji in gojitelji „Harzer - kanarčkov“
se vabilo na dan 2. marca 1924 ob 3 popoldne v gostilno pri Mraku, Rmška cesta, v svrhu ustanovitve kluba. Om, ki stanejo izven Ljubljane in želijo pristopiti klubu, naj prijavijo pisмено svoj pristop na
ED. SEVER, Ljubljana, Krakovski n. 10
Pripravišalni odbor.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v %	Nebo, vetrovi	Prijava v mm
26. 2. 21 h	734.4	- 3.4	0.3	obl. j. z.	
27. 2. 7 h	734.1	- 3.1	0.3	obl. j. v.	8.2
27. 2. 4 h	732.8	- 0.4	0.3	sneg	

Za poslo in velikonočno dobo priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom sledeče skladbo:

Adamšč K.: Velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din, glasovi po 6 Din. Melodijozni in vseskozi lahki napravi, posebno podočeljskim zborom primerni.

Foerster A.: Lamentacije in očitjanja za mešani zbor. Part. 8 Din. Izredno lepa in učinkovita naprava, posebno »Očitjanje«.

Hladnik: Velikonočne pesmi in Regina coeli za mešani zbor. Part. 8 Din. Lepi in lahki napravi; za podočeljske zборе.

Hribar p. Angelik: Posni in velikonočni napravi za mešani zbor. Part. 30 Din, glasovi po 10 dinarjev. Zelo lepi napravi, še posebno posni. brezdvomno najlepši, kar jih je t. p. Angelik sploh zložil.

Kimovec Fr.: Rihar renatus za mešani zbor. Part. 24 Din, glasovi po 8 Din. Zbirka obsega več posnih in velikonočnih pesmi (Riharjevih) med temi tudi en križev pot.

Premerl St.: Slava sv. Križu. Posne pesmi za mešani zbor. Part. 14 Din. Zelo lepi napravi; za vsake zборе porabliti.

Sattner p. Hagelin: Posne pesmi za mešani zbor. Part. 30 Din (samo še nekaj izvodov v zalogi), glasovi po 6 Din. Te pesmi spadajo med najlepše slovenske pesmi sploh.

Sieherl-Premel: 15 velikonočnih pesmi (Riharjevi, Cvekovi, Gerbičevi, Vavkovi in drugi napravi) za mešani zbor. Part. 30 Din, glasovi po 4 Din.

Trg. pomočnica

ISČE SLUŽBE v trgovini z meš. blagom. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod šifro »Marilja 1115« na upravo.

Izprašan STROJNIK

ključavničar in elektrik, z dobr. pričevaji, neoženjen, trezen, išče službe. Oglase na upravo pod »Strojnik«.

LIKARICA

Išče mesta. - Naslov pove uprava lista pod štev. 1070.

DEKLE, poštno, snažno in skrbno, staro 20—30 let, ki razume na kuho in bišno delo, sprejemem k mali družini takoj. Naslov se izve v upravi lista pod štev. 1071.

Dobro vzgojeno DEKLE staro do 20 let, sprejemem za lahko hišno delo in k otrokom. - Naslov pove uprava lista pod štev. 1072.

Poravnajte naročnino!

Potnika po Sloveniji s pisarn. Izobrazbo sprejmem takoj večja tvrdka. - Ponudbe pod šifro: »POTNIK« na upravo »Slovenca«. 1068

V SLUŽBO

ZELI VSTOPITI

dekle z dežele h kakih boljši družini v mestu ali na deželi, večša šivanja in gospodinskih ter kuhinjskih del. Vstopi tudi kot natakarica. Ponudbe na upravo pod 1099

Potnika

po Sloveniji, dobro vpeljana, s plačo in dnevnici, sprejemem. - Ponudbe pod: »KAVCIJA 10.000 Din« na Aloma Company, Ljubljana.

Družabnika

ki bo osebno sodeloval pri trgovskem podjetju, ISCEM. - Ponudbe pod šifro: »MER-KUR« na Aloma Company, Ljubljana. 1043

Pisarn. vodjo

sprejme agentura v Ljubljani. Prednost oni, ki polože kavcijo. - Ponudbe pod »EKSI-STENCA« na Aloma Company, Ljubljana. 1042

VAJENCA

za čevljarstvo obrt sprejemem takoj in dobrega POMOČNIKA za trajno delo. Jožef KRUSIČ, čevljar, Dov. Mar. v Polju. 1096

ISČEMO izvrstno kvalificir.

nadmonterja

za visoko napetost in PRO-VIZIJSKEGA POTNIKA za elektromaterial in motorje. »ELIN«, družba za elektr. industrijo z o. z. Ljubljana, Dunajska c. 1, IV. nadst. 1044

Sprejemem za Ljubljano samostojnega in zanesljivega STROJNIKA

v starosti 30—50 let, s kurjaškim izpitom, ki je obenem dober ključavničar in zmožen stroj. montaže ter elektr. Teden. plača Din 400, stanovanje (2 sobi), luč in kurjava. Ponudbe z zanesljivim navedbo oseb. podatkov in službovanja na »Poštni predal 113«, Ljubljana.

TRGOVINA!

Vzemem trgovino na več let v najem na prometnem kraju na deželi. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod številko 1109.

POLENOVKA

namočena se dobi vsak petek ter tudi med tednom pri tvrdki FR. KHAM, nasproti hotela »Uniona«. 976

Trgovski lokal

z meš. blagom in inventarjem, takoj oddam v najem v zelo prometnem del. mestu. Šifra »Promet« št. 1094.

Služkinja

36 letna, pohlevna in počtena, valena zlasti postrežbe bolnikov ter drugih hišnih del, išče službe. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod šifro »Zanesljiva št. 1124«.

Malo sobico

išče miren gospod s 1. marcem, ki je ves dan odsoten. Ponudbe pod »Odsoten« na upravo lista. 1121

ZELJARNA

veliko, dobro ohranjeno poslopje z inventarjem vred. pripravno za vsako industr. ali obrt v bližini Ljubljane, tik ob glavni cesti, ugodno napredaj. Dopise pod štev. »1118« na upravo lista.

NAPRODAJ je okrog 2000 kilogramov prvovrstne

sladke MRVE

in okrog 1000 kg raznovrstne SLAME. - Naslov se izve pri upravi pod štev. 1112.

Drž. vred. papirje

do 200.000 Din išče večja trgov. tvrdka kot depot za drž. dobave, proti garanciji in 1% meseč. obrestim. - Takojšnje ponudbe pod šifro: »Ugodno obrestovanje« na Aloma Company, Ljublj.

NOVA ZVONARNA

ZVONOGLAS

V Mariboru, Tomanova ul.

okusno izdelani srebro doneči bronasti zvonovi, čisti glasovi!

VELIKA ZALOGA VSEGA

elektrotehničnega materiala. MOTORJEV - SVETILNIH TELES - GRADNJE ELEKTRARN - INSTALACIJE

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Leopold Tratnik

LJUBLJANA - SV. PETRA CESTA 25.

NA DEBELO! NA DROBNO!

PRODA SE 68 SMREK in 134 HOJ

pol ure od postaje LOG na vrhniški železn., v ravnini. Drevesa so zraznamovana. Poizve se pri J. Keršmanc, Bevkje 51. Ponudbe na naslov: Fran Tavčar, Breg 8, Ljubljana. 1105

Restavracija s hišo

v živahn. mestu Slovenije, dokazano najboljši promet, kompl. opremljena, je ceno NAPRODAJ samo radi rod. binskih razmer. - Ponudbe pod »ZLATA JAMA 1114« na upravo »Slovenca«.

30. dnevni aparat

Jovarna za hladne omare in hladilne naprave.

»Drava« d.d. Maribor. Brz. naslov: Drava Maribor, Tel. fon: 256.

Zahteva te prospekte.

Polenovka

lina, vsak dan sveže namočena, Anton VERBIČ, delikatese in specerija, Ljubljana. 1057

Prometni zavod za premož d.d.

V LJUBLJANI prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSKEH PREMOGOVNIKOV vsen kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah p. em. govnik v za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostni čehoslov. in angle. ki koks za livarne in domačo uporabo, kovski premož, čini premož in briquete

Naslov: Prometni zavod za premož d. d. V Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 15. II.

Najcenejše in najboljše so

vžigalice iz

tovarne vžigalic v Rušah.

6. dunajski

mednarodni semenj

9. do 15. marca 1924

Najugodnejša prilika za nakup za vse stroke

Največja izbira. — Stalne konkurenčne cene

Velik uspeh dunajskega jesenskega sejma 1923

100.000 kupcev

od teh

25.000 inozemcev iz 72 držav celega sveta, ki so podpisali velika naročila

Pojasnili:

Winer Messe, Wien VII

kakor tudi častno zastopstvo v Ljubljani

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4

Maksimila dr. Jesenko-va roj. Permé

po kratki mučni bolezn, previdena s sv. zakramenti, dne 26. t. m. v starosti 35 let mirno v Gospodu zaspala. Zemski ostanki predrage se prepeljejo v četrti ob 8. uri jutraj iz Brežic v Sevnico, kjer se polože ob pol 10. uri dop. k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Brežicah in Sevnici. Naj v miru spaval

Sevnica—Ljubljana, dne 27. februarja 1924.

Dr. ROK JESENKO, odvetnik, soprog. — MILAN, sin. Miroslav Permé, Marija Babšek roj. Permé, Rozamila in Viktorija Permé, brat in sestre. — Franc Jesenko, svak — i. dr.